

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

institut alternativa

POČISTIMO KORUPCIJU: kreni od svoje ulice!

Korupcija na lokalnom nivou - nulta tolerancija! –
Ovaj projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije EU u Crnoj Gori kroz IPA 2011, a realizuje
ga Centar za građansko obrazovanje (CGO) u saradnji
sa NVO Institut Alternativa (IA) iz Podgorice, NVO
Bonum iz Pljevalja i NVO Nada iz Herceg Novog.

Korupcija ...

“...je zloupotreba javnih ovlašćenja za privatnu korist.”¹

“...predstavlja najveću opasnost vladavini zakona, demokratiji i ljudskim pravima, pravičnosti i socijalnoj pravdi, ometa ekonomski razvoj i ugrožava odgovarajuće i pošteno funkcionisanje tržišne ekonomije.”²

“...podrazumijeva traženje, nuđenje, davanje ili primanje, direktno ili indirektno, mita ili bilo koje druge nezakonite koristi ili stavljanja toga u izgled, koje izopačuje propisano izvođenje neke dužnosti ili ponašanja koje se zahtijeva od primaoca mita, nezakonite koristi ili osobe kojoj se to stavlja u izgled.”³

“...ostaje prisutna u mnogim oblastima i nastavlja da predstavlja ozbiljan problem.”⁴

Korupcija na lokalnom nivou...

...je korupcija na nižim nivoima vlasti, gdje postoji direktan kontakt građana/ki sa upravom i ona se najčešće javlja u situacijama kada se radi o izdavanju najraznovrsnijih dokumenata, dozvola, prilikom naplate kazni, javnih nabavki, zapošljavanja, itd.

Ovaj vid korupcije može opstati jedino ukoliko postoje okolnosti za tu pojavu, a te okolnosti stvara *sistemska korupcija*, gdje na višim nivoima

1 Svjetska banka

2 Gradansko pravna konvencija o korupciji, Savjet Evrope

3 Gradansko pravna konvencija o korupciji, Savjet Evrope

4 Izvještaj o napretku Crne Gore za 2013, Evropska komisija

vlasti (lokalnim ili nacionalnim) pojedinci ili grupe dominiraju procesima donošenja odluka od javnog interesa.

Sistemska korupciju je nemoguće održati bez *političke korupcije*, koja se vezuje za nezakonite radnje u obavljanju političkih funkcija, i predstavlja zloupotrebu položaja političkih lidera/ki i njihovih najbližih saradnika/ca pri pribavljanju ličnog ili grupnog dobitka, a na štetu svih građana/ki.

Korupcija dovodi u pitanje osnove demokratskog poretka - ravnopravnost i jednakost građana/ki pred zakonom.

Podsistemi naročito osjetljivi na korupciju su: *partijski sistem i partije* kao najveći izvor i najčešći oblik održavanja i produžavanja političke korupcije, *policija, tužilaštvo i sudstvo* koji bi trebalo da otkrivaju i procesuiraju koruptivna djela, *administracija* sa kojom građani/ke najviše dolaze u kontakt zbog različitih pitanja, zatim *poreski, carinski, inspeksijski i sistem javnih nabavki* kroz koje dolazi do ugrožavanja budžeta i sredstava koja građani/ke ulažu, *zdravstveni i penzijski podsistemi* u okviru socijalnog sistema, *obrazovni sistem* u okviru vrijednosnog, kao sistem u kojem je sadržana manja količina novca, ali je po svojim posljedicama najtragičniji.

Učešće građana/ki u procesu donošenja odluka je zdrav osnov za stvaranje moderne lokalne uprave i ukupno unaprijeđenje demokratije.

Svi mi kao građani/ke možemo doprinijeti borbi protiv korupcije u ovim oblastima!

Korupciju na lokalnom nivou možete prijaviti na broj 020/665-112 radnim danima od 08-16h.

ZOVI I SPRIJEČI!
020/665-112

Takođe, korupciju možete prijaviti i preko građanskih kartica! Potražite kutije u vašoj opštini.⁵

GRAĐANSKA KARTICA ZA PRIJAVU KORUPCIJE

Naziv lokalnog organa/službe na čiji rad/postupanje stranka ima primjedbu/prigovor/prijavu:

Opis radnog mjesta, eventualno ime i prezime lokalnog funkcionera-ke/službenika-ce/namještenika-ce, na čiji rad/postupanje/nepostupanje se podnosi prijava za korupciju:

Navođenje organa/službe/funkcionera-ke/službenika-ce/namještenika koji su eventualno povezani sa postupanjem/nepostupanjem na koje se podnosi prijava za korupciju:

Naziv predmeta (identifikacija predmeta) zbog kojeg se stranka obratila lokalnom organu:

Kratak opis postupanja za koje stranka cijeni da sadrže elemente korupcije:

Datum i mjesto podnošenja prijave

⁵ Važi za sljedeće opštine: Bar, Budva, Cetinje, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Pljevlja, Plužine, Podgorica, Rožaje i Tivat.

Krivična djela sa elementima korupcije:⁶

- » zloupotreba službenog položaja,
- » primanje mita,
- » davanje mita,
- » primanje mita u privrednom poslovanju,
- » davanje mita u privrednom poslovanju,
- » odavanje poslovne tajne,
- » protivzakoniti uticaj,
- » zloupotreba monopolističkog položaja,
- » zloupotreba položaja u privrednom poslovanju,
- » prouzrokovanje stečaja,
- » navođenje na protivzakoniti uticaj,
- » zloupotreba ovlašćenja u privredi,
- » povreda ravnopravnosti u vršenju privredne djelatnosti,
- » pranje novca,
- » prevara u službi,
- » prouzrokovanje lažnog stečaja,
- » lažan bilans i
- » zloupotreba procjene.

⁶ Krivični zakonik Crne Gore

Mjere u borbi protiv korupcije na lokalnom nivou:

- » propisivanje strogih kazni za korupciju kao preventivna ali i represivna mjera,
- » institucionalno i normativno unaprijeđenje i zaštita položaja zviždača,
- » izrada i primjena planova integriteta na lokalnom nivou,
- » uspostavljanje efikasnih kontrolnih mehanizama u svim lokalnim upravama,
- » jačanje kapaciteta Državne revizorske institucije i Odsjeka za inspekciju za javne nabavke i njihova redovna kontrola lokalnih uprava,
- » uključivanje kroz lokalne akcijske planove za borbu protiv korupcije kao prioritete politiku zapošljavanja i urbanizam,
- » zakonsko redefinisane kontrolne uloge lokalnog parlamenta,
- » uključivanje NVO u radne grupe za izradu opštih akata i razvojnih planova,
- » unaprijeđenje procedura i kvaliteta javnih rasprava,
- » sprovođenje periodičnih istraživanja o transparentnosti obavljanja opštinskih usluga i povjerenju u opštinske vlasti,
- » unaprijeđenje sistema i funkcionalnosti mjesnih zajednica.

Izradu ove publikacije finansirala je Evropska unija, preko Delegacije EU u Crnoj Gori. Stavovi iznijeti u ovoj publikaciji predstavljaju stavove autora, i ne mogu se smatrati stavovima donatora koji su finansijski podržali projekat.